

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΥ ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ ΛΑΤΙΝΙΚΑ

ΘΕΜΑ 16578

(LECTIO VII)

B.6. β) *Hostes adventāre audio.*

Να εξαρτήσετε τη φράση από το *Caesar dicit* δημιουργώντας απαρεμφατική σύνταξη (μονάδες 6) και να δικαιολογήσετε την πτώση του υποκειμένου του απαρεμφάτου που δημιουργήσατε (μονάδες 4). (μονάδες 10)

ΑΠ.: *Caesar dicit se hostes adventare audire.*

Το υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου βρίσκεται πάντα σε αιτιατική πτώση και δεν παραλείπεται (λατινισμός).

Σημείωση: Βλέπε μάθημα XIV (*Respondit ille se esse Orcum.*)

ΘΕΜΑ 16630

B.6. β) *Marītus et pater [...] eam maestam inveniunt.* (LECTIO IX)

Vinum a mercatoribus ad se importāri non sinunt (Germani). (LECTIO XV)

Αφού αναγνωρίσετε τη σύνταξη (ενεργητική-παθητική) στις παραπάνω προτάσεις (μονάδες 2) και συγκεκριμένα τη σύνταξη του ρήματος στην πρώτη πρόταση και του απαρεμφάτου στη δεύτερη, να τη μετατρέψετε στην αντίθετή της (μονάδες 8).

ΑΠ.:

Στην πρόταση «*Marītus et pater [...] eam maestam inveniunt*» η σύνταξη του ρήματος είναι ενεργητική.

Στην πρόταση «*Vinum a mercatoribus ad se importāri non sinunt (Germani)*» η σύνταξη του απαρεμφάτου είναι παθητική.

Μετατροπή στην παθητική φωνή της φράσης «*Marītus et pater [...] eam maestam inveniunt*» → *Ea maesta a marito et patre invenitur.*

Μετατροπή στην ενεργητική φωνή της σύνταξης του απαρεμφάτου στη φράση «*Vinum a mercatoribus ad se importāri non sinunt (Germani)*» → *Mercatores ad se importāre vinum non sinunt (Germani).*

ΘΕΜΑ 16923

(LECTIO XIV)

B6.β) «Respondit ille se esse Orcum» και «Quem simul aspexit Cassius, timōrem concēpit nomenque eius audīre cupīvit»: στην παραπάνω πρόταση και στην περίοδο λόγου που σας δόθηκαν να εντοπιστούν τα απαρέμφατα (μονάδες 2), να βρεθούν τα υποκείμενά τους (μονάδες 2) και να δικαιολογηθεί η πτώση των υποκειμένων (μονάδες 6).

ΘΕΜΑ 17298

(LECTIO XII)

B6. β) “omen accipio”: Να ξαναγράψετε την πρόταση εξαρτώντας την από την έκφραση: Pater Tertiae dixit (6 μονάδες). Τι παρατηρείτε ως προς το υποκείμενο του απαρεμφάτου (4 μονάδες);

ΑΠ.: Pater Tertiae dixit se omen accipere.

Το υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου (se) δηλώνεται κανονικά σε αιτιατική πτώση και δεν παραλείπεται.

ΘΕΜΑ 17148

(LECTIO VIII)

B6. β) Ego tres apros ferōces cēpī: Αφού προσδιορίσετε τη συντακτική θέση του apros (2 μονάδες), να μετατρέψετε τον επιθετικό προσδιορισμό feroces σε αναφορική προσδιοριστική πρόταση (8 μονάδες)

ΑΠ.: apros: αντικείμενο στο cepi

apros, qui erant feroces (λόγω του cepi που είναι ιστορικός χρόνος)

ΘΕΜΑ 17371

(LECTIO XIII)

B6. β) «Serēnā nocte subito luna defecerat» και « Sic liberāles artes Galli aditum [...] dedērunt.

Στις παραπάνω φράσεις, αφού εντοπίσετε τους ομοιόπτωτους επιθετικούς προσδιορισμούς και τον όρο που προσδιορίζουν (μονάδες 4), να τους μετατρέψετε σε δευτερεύουσες αναφορικές προσδιοριστικές προτάσεις, επιλέγοντας το σωστό γένος της αναφορικής αντωνυμίας, ανάλογα με τον προσδιοριζόμενο κάθε φορά όρο, τον οποίο θα αντιγράψετε (μονάδες 6)

ΑΠ.: Στην πρόταση «Serēnā nocte subito luna defecerat» ο ομοιόπτωτος επιθετικός προσδιορισμός είναι η λέξη serēnā που προσδιορίζει την λέξη nocte.

Στην πρόταση «Sic liberāles artes Galli aditum [...] dedērunt» ο ομοιόπτωτος προσδιορισμός είναι η λέξη liberāles που προσδιορίζει τη λέξη artes.

Μετατροπή των παραπάνω επιθετικών προσδιορισμών σε δευτερεύουσες αναφορικές προσδιοριστικές προτάσεις:

Nocte, quae serena erat.

Artes, quae liberales erant.

ΘΕΜΑ 17430

(LECTIO III)

B6. β) Η αυτοπάθεια στα λατινικά κανονικά εκφράζεται: α) με κτητική αντωνυμία γ' προσώπου και β) προσωπική αντωνυμία γ' προσώπου, λόγω έλλειψης αυτοπαθητικών αντωνυμιών. Να εντοπίσετε δύο παραδείγματα αυτοπάθειας, ένα με κτητική αντωνυμία και ένα με προσωπική αντωνυμία (4 μονάδες) και να εξηγήσετε γιατί έχουμε αυτοπάθεια σε κάθε περίπτωση (6 μονάδες).

ΑΠ.: Παράδειγμα αυτοπάθειας με κτητική αντωνυμία: «sua». Η κτητική αντωνυμία «sua» αναφέρεται στο υποκείμενο (Cassiope) του ρήματος της πρότασης (comparat) και, επομένως, έχουμε ευθεία ή άμεση αυτοπάθεια.

Παράδειγμα αυτοπάθειας με προσωπική αντωνυμία: «se» (το 1ο στο κείμενο). Η αντωνυμία «se» αναφέρεται στο υποκείμενο (Cassiope) του ρήματος της πρότασης (comparat) και, επομένως, έχουμε ευθεία ή άμεση αυτοπάθεια.

ή

Παράδειγμα αυτοπάθειας με προσωπική αντωνυμία: «se» (το 2ο στο κείμενο). Η αντωνυμία «se» αναφέρεται στο υποκείμενο (belua) του ρήματος (mouet) και, επομένως, έχουμε ευθεία ή άμεση αυτοπάθεια.

ΘΕΜΑ 17538

(LECTIO VII)

B6. β) Legātos omnes frumentum in castra importāre iubet.

Αφού αναγνωρίσετε το είδος της σύνταξης του απαρέμφατου (ενεργητική / παθητική) και εντοπίσετε το υποκείμενό του (4 μονάδες), να το μετατρέψετε στην αντίθετη σύνταξη και να κάνετε όλες τις απαραίτητες αλλαγές (6 μονάδες).

ΑΠ.: importare: απαρέμφατο σε ενεργητική σύνταξη με υποκείμενο το legatos

Frumentum in castra importari iubet (a legatis omnibus).

ΘΕΜΑ 17768

(LECTIO VII)

B6. β. Στην παρακάτω περίοδο λόγου να μετατρέψετε το απαρέμφατο στην παθητική σύνταξη (μονάδες 4), κάνοντας τις απαραίτητες αλλαγές στους κύριους όρους της πρότασης (μονάδες 4). Στη συνέχεια να δικαιολογήσετε τη χρήση της παθητικής σύνταξης στο απαρέμφατο (μονάδες 2).

(Caesar) legātos omnes frumentum in castra importāre iubet.

ΑΠ.: Caesar frumentum in castra a legatis omnibus importari iubet .

Με το παθητικό απαρέμφατο (importari) δεν θέλουμε να δηλώσουμε το υποκείμενο

Η χρήση αυτή συνηθίζεται σε στρατιωτικές διαταγές, απαγορεύσεις

ΘΕΜΑ 17841

(LECTIO III)

B6. β) Tum Cēpheus Andromedam ad scopulum adligat: να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

ΑΠ.: Tum Andromeda a Cepheo ad scopulum adligatur.

ΘΕΜΑ 17837

(LECTIO III)

B6. β) se comparat: να δηλωθεί η συντακτική θέση του se (2 μονάδες) και να αναγνωρισθεί το είδος της αυτοπάθειας (ευθεία ή πλάγια) (4 μονάδες). Να

εντοπίσετε ένα ακόμα σημείο -στο κείμενο α)- όπου η αυτοπάθεια δηλώνεται με τον ίδιο τρόπο (4 μονάδες).

ΑΠ.: Το se είναι Αντικείμενο στο comparat. Πρόκειται για ευθεία ή άμεση

αυτοπάθεια (το *se* αναφέρεται στο Υποκείμενο του *comparat*, *Cassiope*). Άλλο ένα σημείο ευθείας αυτοπάθειας -στο κείμενο *α*)- είναι το «*se movet*».

ΘΕΜΑ 18432

(LECTIO VI)

B6. β) *In eā civitāte, quam leges continent, boni viri libenter leges servant.*

Να τραπεί η περίοδος από την ενεργητική σύνταξη στην παθητική (μονάδες 7) και να δικαιολογηθούν οι τύποι του ποιητικού αιτίου (μονάδες 3).

ΑΠ.: *In eā civitāte, quae legibus continetur, a bonis viris libenter leges servantur.*

Το ποιητικό αίτιο *legibus* εκφέρεται με απρόθετη αφαιρετική, γιατί είναι άψυχο, ενώ το ποιητικό αίτιο *a bonis viris* εκφέρεται εμπρόθετα με *a(b)+αφαιρετική*, γιατί είναι έμψυχο.

ΘΕΜΑ 18537

(LECTIO IX)

B6. β) *Illis femina cum lacrimis iniuriam aperit [...]*: Να αναγνωρίσετε το είδος της σύνταξης (ενεργητική / παθητική) του ρήματος της παραπάνω πρότασης (2 μονάδες) και να τη μετατρέψετε στην αντίθετή της (8 μονάδες).

ΑΠ.: Είναι ενεργητική σύνταξη.

Illis a feminā cum lacrimis iniuria aperitur.

ΘΕΜΑ 18576

(LECTIO I)

B6. β) *Musa est unica amīca poētae*: να μετατρέψετε την κύρια πρόταση σε απαρεμφατική, με εξάρτηση από το “*Ovidius dicit*”, κάνοντας όλες τις απαραίτητες αλλαγές (8 μονάδες). Να δικαιολογήσετε την πτώση του υποκειμένου του απαρεμφάτου (2 μονάδες)

ΑΠ.: *Ovidius dicit Musam esse unicam amīcam poētae.*

Το υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου τίθεται σε αιτιατική πτώση, γιατί έχουμε ετεροπροσωπία. (*dicit* → Y = *Ovidius* / *esse* → Y = *Musam*)

ΘΕΜΑ 18526**(LECTIO XIV)**

B6. β) Στην περίοδο λόγου «*Quem simul aspexit Cassius, timōrem concēpit nomenque eius audīre cupīvit*», αφού βρείτε το υποκείμενο του απαρεμφάτου *audīre* και δικαιολογήσετε την πτώση του (μονάδες 4), να αντικαταστήσετε το ρήμα *cupīvit* με το *narravit*, κάνοντας τις απαραίτητες αλλαγές και στη συνέχεια να δικαιολογήσετε την πτώση του υποκειμένου του απαρεμφάτου *audīre* (μονάδες 6).

ΑΠ.: Στην περίοδο λόγου «*Quem simul aspexit Cassius, timōrem concēpit nomenque eius audīre cupīvit*» το υποκείμενο του τελικού απαρεμφάτου *audīre* είναι η λέξη *Cassius*, που βρίσκεται σε πτώση ονομαστική, καθώς το *Cassius* είναι και υποκείμενο του ρήματος *cupīvit* και έχουμε ταυτοπροσωπία. Το υποκείμενο του τελικού απαρεμφάτου σε περίπτωση ταυτοπροσωπίας κανονικά εννοείται σε ονομαστική πτώση (όπως δηλαδή και το υποκείμενο του ρήματος).

Αντικατάσταση του ρήματος *cupīvit* από το *narravit* → «*Quem simul aspexit Cassius, timōrem concēpit nomenque eius se audīre narravit*». Αν αντικατασταθεί το *cupīvit* από το ρήμα *narravit* (λεκτικό ρήμα), τότε το *audīre* θα είναι ειδικό απαρέμφατο, του οποίου το υποκείμενο θα είναι η αντωνυμία *se* σε πτώση αιτιατική. Το υποκείμενο του ρήματος *narravit* είναι η λέξη *Cassius* και παρά το γεγονός ότι ταυτίζεται νοηματικά με το υποκείμενο (*se*) του απαρεμφάτου *audīre* και έχουμε ταυτοπροσωπία, τίθεται σε αιτιατική πτώση, καθώς το υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου τίθεται κανονικά σε αιτιατική και δεν παραλείπεται ποτέ (λατινισμός).

ΘΕΜΑ 18563**(LECTIO III)**

B6. β) «*Perseus hastā beluam delet et Andromedam liberat*»: να μετατρέψετε την περίοδο λόγου στην παθητική φωνή

ΑΠ.: β) Μετατροπή στην παθητική φωνή της περιόδου λόγου «*Perseus hastā beluam delet et Andromedam liberat*» → *Belua hastā a Perseo deletur et Andromeda liberatur (a Perseo)*.

ΘΕΜΑ 18663**(LECTIO IX)**

B6. β. Εξαρτήστε την παρακάτω περίοδο λόγου από την φράση: *Cicero tradit*,

μετατρέποντας το ρήμα της πρότασης που σας δίνεται σε απαρέμφατο (4 μονάδες), επιφέροντας τις απαραίτητες αλλαγές στο υποκείμενο (2 μονάδες) και στις λέξεις που το προσδιορίζουν (4 μονάδες).

Tarquinius Superbus, septimus atque ultimus regum, hoc modo imperium perdit.

ΑΠ.: Cicero tradit Tarquinium Superbum, septimum atque ultimum regum, hoc modo imperium perdere.

ΘΕΜΑ 18688

(LECTIO XI)

B6. β) «In agro Falerno Hannibal ex insidiis Fabii Maximi se expedivit.»: να εντοπίσετε στην πρόταση τον όρο που εκφράζει αυτοπάθεια (2 μονάδες), να χαρακτηρίσετε το είδος της (2 μονάδες) και να δικαιολογήσετε γιατί έχουμε αυτό το είδος αυτοπάθειας (6 μονάδες).

ΑΠ.: β) Η αυτοπάθεια εκφράζεται με την προσωπική αντωνυμία «se» που είναι το αντικείμενο του ρήματος expedivit. Πρόκειται για άμεση/ευθεία αυτοπάθεια, γιατί το «se» αναφέρεται στο υποκείμενο (Hannibal) του ρήματος (expedivit) της πρότασης στην οποία βρίσκεται.

ΘΕΜΑ 18830

(LECTIO II)

B6. β) Να μετατρέψετε την κύρια πρόταση «Ibi Didō regīna novam patriam fundat» σε απαρεμφατική με εξάρτηση από το «Vergilius narrat...», κάνοντας όλες τις απαραίτητες αλλαγές (6 μονάδες). Να δικαιολογήσετε την πτώση του υποκειμένου του απαρεμφάτου (4 μονάδες).

ΑΠ.: β) Vergilius narrat ibi Didonem reginam novam patriam fundare.

Το υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου Didonem βρίσκεται σε πτώση αιτιατική, καθώς υπάρχει ετεροπροσωπία. Σε αιτιατική πτώση βρίσκεται και το reginam, που λειτουργεί ως ομοιόπτωτος ονοματικός προσδιορισμός (παράθεση) στο υποκείμενο του απαρεμφάτου fundare, Didonem .

ΘΕΜΑ 19234

(LECTIO V)

B6. β) *Ultimis annis vitae suae*: από τους όρους που σας δίνονται να εντοπίσετε ποιος δηλώνει αυτοπάθεια, προσδιορίζοντας αν αυτή είναι ευθεία/άμεση ή πλάγια/έμμεση (μονάδες 4). Στη συνέχεια να αντικαταστήσετε τον όρο που δηλώνει αυτοπάθεια με την κατάλληλη αντωνυμία, ώστε να δηλώνεται κτήση χωρίς αυτοπάθεια (μονάδες 6), επισημαίνοντας και τη νοηματική διαφορά που προκύπτει.

ΑΠ.: *Ultimis annis vitae suae*: Ο όρος που δηλώνει αυτοπάθεια είναι η αντωνυμία *suae* και επειδή το *suae* αναφέρεται στο υποκείμενο *Silius Italicus* του ρήματος *tenebat* της πρότασης μέσα στην οποία βρίσκονται οι όροι *vitae suae* («*Ultimis annis vitae suae in Campania se tenebat*»), έχουμε ευθεία/άμεση αυτοπάθεια.

Για να δηλωθεί κτήση χωρίς αυτοπάθεια αντικαθίσταται η αντωνυμία *suae* με τη γενική πτώση της αντωνυμίας *is*. Συγκεκριμένα: *Ultimis annis vitae suae* → *Ultimis annis vitae eius*. Μετά την αντικατάσταση της αντωνυμίας *suae* από το *eius*, η νοηματική διαφορά που προκύπτει είναι ότι το *eius* δεν αναφέρεται πια στο υποκείμενο *Silius Italicus* του ρήματος *tenebat*, αλλά σε κάποιον άλλο.

ΘΕΜΑ 19231

(LECTIO X)

B6. β. Να μετατρέψετε τα ρήματα της παρακάτω περιόδου λόγου σε απαρέμφατα ενεστώτα (μονάδες 2+2+2) εξαρτώμενα από το *Aeneas debet*. Στη συνέχεια να δηλώσετε το υποκείμενο των απαρεμφάτων και να το αιτιολογήσετε (μονάδες 4). *Populos ferōces contundet, mores eis impōnet et moenia condet.*

ΑΠ.: *Aeneas populos ferōces contundere, mores eis impōnere et moenia condere debet.*

Το υποκείμενο του ρήματος *debet* είναι *Aeneas*. Το υποκείμενο των τελικών απαρεμφάτων *contundere*, *impōnere*, *condere* είναι επίσης το *Aeneas* (ονομαστική), γιατί έχουμε ταυτοπροσωπία.

ΘΕΜΑ 19466

(LECTIO XII, LECTIO XIV)

B6. β) «...sed animadvertit eam esse tristiculam.», «Respondit ille se esse Orcum.»: ποιο είναι το υποκείμενο των ειδικών απαρεμφάτων («esse», «esse») και σε ποια πτώση βρίσκεται το καθένα (4 μονάδες); Σε ποιο συμπέρασμα καταλήγετε όσον αφορά την πτώση του υποκειμένου του ειδικού απαρεμφάτου στη λατινική γλώσσα (6 μονάδες);

ΑΠ.: Το «eam» είναι το υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου «esse» και βρίσκεται σε πτώση αιτιατική λόγω ετεροπροσωπίας, καθώς το ρήμα της πρότασης animadvertit έχει εννοούμενο υποκείμενο το «pater». Το «se» είναι το υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου «esse» (το 2ο στη σειρά) και βρίσκεται σε πτώση αιτιατική λόγω ταυτοπροσωπίας και λατινισμού του ειδικού απαρεμφάτου. Και στην ετεροπροσωπία και στην ταυτοπροσωπία το υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου τίθεται κανονικά σε αιτιατική και δεν παραλείπεται.

ΘΕΜΑ 19537

(LECTIO VI)

B6. β) Lex enim est fundamentum libertātis, fons aequitātis: να μετατρέψετε την κύρια πρόταση σε απαρεμφατική, με εξάρτηση από το “Cicero dicit”, κάνοντας όλες τις απαραίτητες αλλαγές (6 μονάδες). Να δικαιολογήσετε την πτώση του υποκειμένου του απαρεμφάτου (4 μονάδες).

ΑΠ.: Cicero dicit legem enim esse fundamentum libertātis, fontem aequitātis

Το υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου τίθεται σε αιτιατική πτώση, γιατί έχουμε ετεροπροσωπία (dicit → Y = Cicero / esse → Y = legem).

ΘΕΜΑ 19271

(LECTIO XII)

B.6.β) Tum pater Tertiae dixit «omen accipio». Να εξαρτήσετε την πρόταση που είναι μέσα σε εισαγωγικά από το δοθέν ρήμα dixit δημιουργώντας απαρεμφατική σύνταξη (μονάδες 6) και να δικαιολογήσετε την πτώση του υποκειμένου του απαρεμφάτου που δημιουργήσατε (μονάδες 4).

ΑΠ.: Tum pater Tertiae dixit se omen accipere. Το υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου βρίσκεται πάντα σε αιτιατική πτώση και δεν παραλείπεται (λατινισμός). Σημείωση: Βλέπε μάθημα XIV (Respondit ille se esse Orcum).

ΘΕΜΑ 20022

(LECTIO XV)

B6. β) Στην παρακάτω πρόταση να εντοπίστε το ποιητικό αίτιο (μονάδες 1), να αιτιολογήσετε τον τρόπο εκφοράς του (μονάδες 1). Στη συνέχεια να συντάξετε το ρήμα

sinunt με ενεργητικό απαρέμφατο (μονάδες 6) και να αιτιολογήσετε την πτώση του υποκειμένου του απαρεμφάτου (μονάδες 2)

Vinum a mercatoribus ad se importāri non sinunt.

ΑΠ.: a mercatoribus: ποιητικό αίτιο . Εκφέρεται εμπρόθετα με a+αφαιρετική, γιατί είναι έμψυχο και έχει a γιατί η επόμενη λέξη ξεκινά από σύμφωνο. Σύνταξη του ρ. sino με ενεργητικό απαρέμφατο: Mercatores vinum ad se importare non sinunt. Το υποκείμενο του απαρεμφάτου είναι : mercatores. Τίθεται σε πτώση αιτιατική, γιατί έχουμε ετεροπροσωπία, καθώς το υποκείμενο του ρήματος (sinunt) είναι το Germani. Η σύνταξη του ρήματος sino με ενεργητικό απαρέμφατο προτιμάται, όταν θέλουμε να δηλώσουμε το υποκείμενο.

ΘΕΜΑ 20735

(LECTIO XV)

B6. β) «(Germani) lacte, caseo et carne nutriuntur» και «[...] in fluminibus lavantur»: στις παραπάνω προτάσεις, να μετατρέψετε τα ρήματα στην ενεργητική φωνή και να κάνετε τις απαραίτητες αλλαγές, ώστε να δηλωθεί με άλλο τρόπο η άμεση αυτοπάθεια.

ΑΠ.: Στις φράσεις «(Germani) lacte, caseo et carne nutriuntur» και «[...] (Germani) in fluminibus lavantur» για να δηλωθεί άμεση αυτοπάθεια στην ενεργητική φωνή χρησιμοποιείται η προσωπική αντωνυμία σε πτώση αιτιατική, ελλείπει της αυτοπαθητικής αντωνυμίας στη λατινική γλώσσα. Στην προκειμένη περίπτωση: «(Germani) lacte, caseo et carne nutriuntur → «(Germani) lacte, caseo et carne nutriunt se. «[...] (Germani) in fluminibus lavantur» → (Germani) in fluminibus lavant se.

ΘΕΜΑ 20762

(LECTIO IV)

B6. β) Στο απόσπασμα του α' κειμένου «Rōmāni...curābant» να εντοπίσετε την απρόθετη γενική που δηλώνει στάση σε τόπο (μονάδες 2) και τον εμπρόθετο επιρρηματικό προσδιορισμό που δηλώνει την αλληλοπάθεια (μονάδες 2). Στη συνέχεια να συμπληρώσετε τους παρακάτω πίνακες: Στον α' πίνακα να γράψετε τις άλλες επιρρηματικές αναφορές σε σχέση με τον ίδιο τύπο (μονάδες 2) και στο β' πίνακα να δηλώσετε την αλληλοπάθεια στα άλλα πρόσωπα (μονάδες 4):

α' πίνακας

Απρόθετη γενική στάση σε τόπο (μονάδες 2)	Κίνηση σε τόπο (μονάδες 1)	Απομάκρυνση από τόπο (μονάδες 1)
domi	domum	domo

β' πίνακας

Εμπρόθετος προσδιορισμός αλληλοπάθειας (μονάδες 2)	Εκφορά της αλληλοπάθειας (α' πρόσωπο) (μονάδες 2)	Εκφορά της αλληλοπάθειας (β' πρόσωπο) (μονάδες 2)
inter se certabant	inter nos certabamus	inter vos certabatis

ΘΕΜΑ 20784

(LECTIO XV)

B6. β) [...] magistrātus creantur cum vitae necisque potestāte. Στο παραπάνω απόσπασμα να γράψετε το εννοούμενο ποιητικό αίτιο (4 μονάδες) και να μετατρέψετε την παθητική σύνταξη σε ενεργητική (6 μονάδες).

ΑΠ.: Εννοούμενο ποιητικό αίτιο: a Germanis (επειδή είναι έμψυχο)

Ενεργητική φωνή: Germani magistratus cum vitae necisque creant

ΘΕΜΑ 20277

(LECTIO XV)

B.6.β) Vinum a mercatoribus ad se importāri non sinunt: α) Να δικαιολογήσετε τη σύνταξη του ρήματος sino με παθητικό απαρέμφατο (μον.4) β) Να αντικαταστήσετε το παθητικό απαρέμφατο από το αντίστοιχο ενεργητικό και να δικαιολογήσετε τις αλλαγές που θα προκύψουν (μον.4+2)

ΑΠ.: Το ρήμα sino μπορεί να συνταχθεί με παθητικό απαρέμφατο, όταν δε θέλουμε να δηλώσουμε το υποκείμενο· η χρήση αυτή συνηθίζεται σε στρατιωτικές διαταγές, απαγορεύσεις κτλ. Θα μπορούσε, ωστόσο, να συνταχθεί και με ενεργητικό

απαρέμφατο, οπότε θα πρέπει να δηλωθεί και το υποκείμενό του σε πτώση αιτιατική.
Μετατροπή: (Germani) mercatores vinum ad se importare non sinunt

ΘΕΜΑ 21053

(LECTIO VII)

B.6.β) Να μετατρέψετε τις περιόδους από την ενεργητική σύνταξη στην παθητική (μονάδες 6) και να αιτιολογήσετε τη μορφή του ποιητικού αιτίου (μονάδες 4). I. Caesar propter frumenti inopiam legiōnes in hibernis multis conlocat. II. (Brutus) populum concitat.

ΑΠ.: I. Legiōnes a Caesare propter frumenti inopiam in hibernis multis conlocantur. II. Populus (a Bruto) concitatur.

Το ποιητικό αίτιο δηλώνεται εμπρόθετα (a + αφαιρετική πτώση) και στις δυο προτάσεις διότι αφορά σε όνομα που φανερώνει πρόσωπο.

ΘΕΜΑ 21006

(LECTIO II)

B6. β) «Graeci Troiam oppugnant» και «Sed venti pontum turbant»: Να μετατρέψετε τις παραπάνω προτάσεις στην παθητική φωνή (μονάδες 6) και να δικαιολογήσετε σε κάθε περίπτωση την εκφορά του ποιητικού αιτίου (μονάδες 4).

ΑΠ.: Μετατροπή στην παθητική φωνή της φράσης: «Graeci Troiam oppugnant» → Troia oppugnatur a Graecis.

Μετατροπή στην παθητική φωνή της φράσης: «Sed venti pontum turbant»: → Sed pontus turbatur ventis.

Στην περίπτωση της φράσης «Troia oppugnatur a Graecis», το ποιητικό αίτιο (a Graecis) εκφέρεται εμπρόθετα, διότι είναι έμψυχο, με την πρόθεση a + αφαιρετική. Συγκεκριμένα, εκφέρεται με a, γιατί η λέξη Graecis ξεκινά από σύμφωνο. Αντιθέτως, στη φράση «Sed pontus turbatur ventis» το ποιητικό αίτιο (ventis) εκφέρεται με απρόθετη αφαιρετική, διότι είναι άψυχο.

ΘΕΜΑ 21059

(LECTIO VI, LECTIO IX)

B6. β) «In eā civitatē [...] boni viri libenter leges servant» και «Brutus ex vulnere dolore magno cultrum extrahit»: στις παραπάνω κύριες προτάσεις να μετατρέψετε τα

ρήματα σε απαρέμφατα, κάνοντας τις απαραίτητες αλλαγές στα υποκείμενά τους, ξεκινώντας για την πρώτη πρόταση με τη φράση «Cicero dicit» (μονάδες 6) και για τη δεύτερη με τη φράση «Homines narrant» (μονάδες 4).

ΑΠ.: Μετατροπή της κύριας πρότασης «In eā civitāte [...] boni viri libenter leges servant» σε απαρεμφατική → Cicero dicit in eā civitāte bonos viros libenter leges servare.

Μετατροπή της κύριας πρότασης «Brutus ex vulnere dolōre magno cultrum extrahit» σε απαρεμφατική → Homines narrant Brutum ex vulnere dolōre magno cultrum extrahere

ΘΕΜΑ 21095

(LECTIO III, LECTIO XII)

Β6. β) «regia hostia deo placet!» και «omen accipio»: στις παραπάνω κύριες προτάσεις να μετατρέψετε τα ρήματα σε απαρέμφατα, κάνοντας τις απαραίτητες αλλαγές στα υποκείμενά τους, ξεκινώντας για την πρώτη πρόταση με τη φράση «Oraculum respondit» (μονάδες 6) και για τη δεύτερη με τη φράση «Pater Tertiae dixit» (μονάδες 4).

ΑΠ.: Μετατροπή της κύριας πρότασης «regia hostia deo placet » σε απαρεμφατική → Oraculum respondit regiam hostiam deo placere.

Μετατροπή της κύριας πρότασης «omen accipio » σε απαρεμφατική → Pater Tertiae dixit se omen accipere.

Στην β' περίπτωση/πρόταση το υποκείμενο του ρήματος dixit είναι Pater και το υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου accipere είναι το se. Παρά το γεγονός ότι το υποκείμενο (pater) του ρήματος (dixit) ταυτίζεται νοηματικά με το υποκείμενο (se) του απαρεμφάτου accipere και έχουμε ταυτοπροσωπία, το υποκείμενο του απαρεμφάτου τίθεται σε αιτιατική πτώση, καθώς το υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου τίθεται κανονικά σε αιτιατική και δεν παραλείπεται ποτέ (λατινισμός).

ΘΕΜΑ 21126

(LECTIO V, LECTIO IX)

Β6. β) Η αυτοπάθεια στα Λατινικά εκφράζεται είτε με την κτητική αντωνυμία suus-a-um είτε με την προσωπική se. Η κτήση χωρίς αυτοπάθεια στο γ' πρόσωπο εκφράζεται με τις πλάγιες πτώσεις της αντωνυμίας is, ea, id. Να εντοπίσετε στα παραπάνω αποσπάσματα τρεις περιπτώσεις αυτοπάθειας και δύο περιπτώσεις κτήσης χωρίς αυτοπάθεια.

ΑΠ.: vitae suae, se tenēbat, se interficit: αυτοπάθεια

libri eius, Filius eius: κτήση χωρίς αυτοπάθεια

ΘΕΜΑ 21344

(LECTIO IX)

B6. β) Να μετατρέψετε τη σύνταξη των παρακάτω περιόδου λόγου σε παθητική (υποκείμενα: μονάδες 2, κατηγορούμενο: μονάδες 2, ποιητικά αίτια: μονάδες 4, ρήματα: μονάδες 2). Marītus et pater et Iunius Brutus eam maestam inveniunt. Illis femina cum lacrimis iniuriam aperit.

ΑΠ.: Ea maesta a marito et a patre et ab Iunio Bruto invenitur. Στην α' πρόταση (Marītus... inveniunt) το αντικείμενο eam γίνεται υποκείμενο, το κατηγορούμενο (maestam) του αντικειμένου θα γίνει κατηγορούμενο του υποκειμένου, τα υποκείμενα maritus, pater, Iunius Brutus θα γίνουν ποιητικά αίτια, που θα εκφέρονται εμπρόθετα, γιατί είναι έμψυχα, το ρήμα θα τεθεί σε γ' ενικό πρόσωπο (invenitur). Iniuria illis a feminā cum lacrimis aperitur. Στην β' πρόταση (Illis...aperit) το άμεσο αντικείμενο (iniuriam) γίνεται υποκείμενο, το illis ως έμμεσο αντικείμενο παραμένει ως έχει, το υποκείμενο (femina) γίνεται ποιητικό αίτιο που εκφέρεται εμπρόθετα, γιατί είναι έμψυχο (a feminā), το ρήμα τίθεται στην παθητική φωνή σε γ' ενικό πρόσωπο (aperitur).

ΘΕΜΑ 21433

(LECTIO X. LECTIO XI)

B6. β) «Rōmulus moenia Martia condet Romanosque de suo nomine appellābit» και «In agro Falerno Hannibal ex insidiis Fabii Maximi se expedīvit»: στις παραπάνω φράσεις να αντικαταστήσετε τις αντωνυμίες suo και se με την κατάλληλη πτώση της αντωνυμίας is, ea, id (μονάδες 6) και να εντοπίσετε τη νοηματική διαφορά που προκύπτει (μονάδες 4).

ΑΠ.: Αντικατάσταση των αντωνυμιών suo και se με την κατάλληλη πτώση της αντωνυμίας is, ea, id: Rōmulus moenia Martia condet Romanosque de suo nomine appellābit → Rōmulus moenia Martia condet Romanosque de nomine eius appellābit (η αντωνυμία eius τίθεται σε γενική πτώση και δηλώνει κτήση χωρίς αυτοπάθεια).

In agro Falerno Hannibal ex insidiis Fabii Maximi se expedīvit → In agro Falerno Hannibal ex insidiis Fabii Maximi eum expedivit.

Στις παραπάνω περιπτώσεις με τη χρήση των αντωνυμιών suo και se έχουμε άμεση αυτοπάθεια, αφού το suo αναφέρεται στο υποκείμενο (Rōmulus) του ρήματος

appellābit και αντιστοίχως το se στο υποκείμενο (Hannibal) του ρήματος expedīvit. Αν όμως οι αντωνυμίες suo και se αντικατασταθούν από την αντωνυμία is, ea, id η νοηματική διαφορά που προκύπτει είναι ότι δε γίνεται αναφορά πια στα υποκείμενα (Rōmulus και Hannibal), των ρημάτων των παραπάνω προτάσεων αλλά σε κάποιους άλλους.

ΘΕΜΑ 21434

(LECTIO VII)

B6. β) «[...] et tribus imperat in Belgis remanēre» και «Legātos omnes frumentum in castra importāre iubet»: στην πρώτη από τις παραπάνω φράσεις να αντικαταστήσετε το ρήμα imperat με το iubet και στη δεύτερη το iubet με το imperat, επιφέροντας τις απαραίτητες αλλαγές που σχετίζονται με τη σύνταξη των παραπάνω ρημάτων (μονάδες 4+6)

ΑΠ.: Τα ρήματα iubet και imperat, αν και συνώνυμα, συντάσσονται με διαφορετικές πτώσεις. Συγκεκριμένα, το ρήμα imperat συντάσσεται με δοτική πτώση + τελικό απαρέμφατο (βλ. λεξιλόγιο σχολικού εγχειριδίου, Λατινικά Α' τεύχος, σελ. 69), ενώ το ρήμα iubet κανονικά με αιτιατική.

Στις φράσεις «[...] et tribus imperat in Belgis remanēre» και «Legātos omnes frumentum in castra importāre iubet» αν αντικατασταθούν μεταξύ τους τα ρήματα iubet και imperat, τότε: et tribus imperat in Belgis remanēre → et tres iubet in Belgis remanēre. Legātos omnes frumentum in castra importāre iubet → Legātis omnibus frumentum in castra importāre imperat.

ΘΕΜΑ 21479

(LECTIO XV)

B6. β) «Germanōrum vita omnis in venationibus atque in studiis rei militāris consistit» και «Germāni non student agricultūrae»: να μετατρέψετε τα ρήματα των παραπάνω προτάσεων σε απαρέμφατα, κάνοντας τις απαραίτητες αλλαγές στα υποκείμενά τους. Να ξεκινήσετε με τη φράση «Iulius Caesar narrat».

ΑΠ.: «Germanōrum vita omnis in venationibus atque in studiis rei militāris consistit» → Iulius Caesar narrat Germanorum vitam omnem in venationibus atque in studiis rei militaris consistere. «Germāni non student agricultūrae» → Iulius Caesar narrat Germanos non studēre agricultūrae.

ΘΕΜΑ 21410

(LECTIO XI)

B.6.β) In agro Falerno Hannibal ex insidiis Fabii Maximi se expedivit. Να δηλωθεί ο συντακτικός ρόλος της αντωνυμίας σε στην πρόταση (μονάδες 2) και να προσδιοριστεί το συντακτικό φαινόμενο που εκφράζεται με τη χρήση της (μονάδες 4). Να αντικαταστήσετε τον όρο Hannibal με την αντωνυμία ego και να κάνετε τις απαραίτητες αλλαγές, ώστε να δηλωθεί το ίδιο συντακτικό φαινόμενο για το α' πρόσωπο (μονάδες 4).

ΑΠ.: In agro Falerno Hannibal ex insidiis Fabii Maximi se expedivit. Το se λειτουργεί ως αντικείμενο στο expedivit και εκφράζει άμεση ή ευθεία αυτοπάθεια. Καθώς η Λατινική γλώσσα δεν διαθέτει αυτοπαθητικές αντωνυμίες, η αυτοπάθεια μπορεί να δηλωθεί με τη χρήση της προσωπικής αντωνυμίας se. Η αυτοπάθεια είναι ευθεία (ή άμεση), όταν η αντωνυμία se αναφέρεται στο υποκείμενο του ρηματικού τύπου από τον οποίο εξαρτάται (είτε είναι ρήμα είτε ονοματικός τύπος του ρήματος-απαρέμφατο, μετοχή, σουπίνο, γερούνδιο ή γερουνδιακό).

(βλ. ΨΕΒ <http://www.study4exams.gr/latin/course/view.php?id=226>)

και σχολικό εγχειρίδιο Λατινικά (Γ Λυκείου Ανθρωπιστικών Σπουδών) - Α Τεύχος- Lectio V)

Μετατροπή: In agro Falerno ego ex insidiis Fabii Maximi me expedivi.

ΘΕΜΑ 21658**(LECTIO XII)**

B.6. β) Tum pater Tertiae dixit «omen accipio»: να ξαναγράψετε την περίοδο, τρέποντας το ρήμα accipio σε ειδικό απαρέμφατο (Μονάδες 4). Να δώσετε προσοχή στο υποκείμενο του απαρεμφάτου (4) και να κάνετε τις απαραίτητες αλλαγές στην περίοδο (2).

ΑΠ.: Tum pater Tertiae dixit se omen accipere.

ΘΕΜΑ 15310**(LECTIO III)**

B6. β) ... superba formā suā : Να δηλώσετε το εξωτερικό αναγκαστικό αίτιο με ισοδύναμη έκφραση, χρησιμοποιώντας μια από τις προθέσεις ob, per ή propter.

ΑΠ.:) ... superba propter formam suam (ή ob formam suam ή per formam suam)

ΘΕΜΑ 15312**(LECTIO III)**

B6. β) Να μετατρέψετε την κύρια πρόταση «regia hostia deo placet!» σε απαρεμφατική με εξάρτηση από το *Oraculum incolis respondet*, κάνοντας όλες τις απαραίτητες αλλαγές (6 μονάδες). Να δικαιολογήσετε την πτώση του υποκειμένου του απαρεμφάτου (4 μονάδες).

ΑΠ.: *Oraculum incolis respondet regiam hostiam deo placere.*

Το υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου *hostiam* βρίσκεται σε πτώση αιτιατική καθώς υπάρχει ετεροπροσωπία. Σε αιτιατική πτώση βρίσκεται και το *regiam* που λειτουργεί ως ομοιόπτωτος, επιθετικός προσδιορισμός στο υποκείμενο *hostiam* του απαρεμφάτου *placere*.

ΘΕΜΑ 15331**(LECTIO I)**

B6. β) *Musa est unica amīca poētae* : Να μετατρέψετε το ρήμα σε ειδικό απαρέμφατο εξαρτώμενο από το *Ovidius narrat...* (μονάδες 8). Να δικαιολογηθεί η πτώση του υποκειμένου του απαρεμφάτου (2 μονάδες).

ΑΠ.: *Ovidius narrat Musam esse unicam amicam poetae.*

Το υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου βρίσκεται πάντα σε αιτιατική. Στη συγκεκριμένη περίπτωση υπάρχει ετεροπροσωπία.

ΘΕΜΑ 15434**(LECTIO II)**

B6. β) *Aenēas filius Anchīsae est*: Να μετατρέψετε το ρήμα σε ειδικό απαρέμφατο εξαρτώμενο από το *Scriptor (=ο συγγραφέας) narrat...* (να δοθεί προσοχή στις απαραίτητες αλλαγές που συνοδεύουν την μετατροπή) (μονάδες 6). Να δικαιολογηθεί η πτώση του υποκειμένου του απαρεμφάτου (4 μονάδες).

ΑΠ.: *Scriptor narrat Aenēam/Aenēan filium Anchīsae esse.*

Το υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου τίθεται σε αιτιατική πτώση, γιατί έχουμε ετεροπροσωπία. (*narrat* → Y *scriptor* / *esse* → Y *Aeneam/Aenean*)

ΘΕΜΑ 15469

(LECTIO IX)

B6. β) *Filius eius Sextus Tarquinius pudicitiam Lucretiae, uxoris Collatini, laedit*: Στην παραπάνω πρόταση να αναγνωριστεί συντακτικά η λέξη *eius* και να βρεθεί αν δηλώνει κτήση με ή χωρίς αυτοπάθεια (Μονάδες 4). Να αντικατασταθεί η λέξη *eius* με τον σωστό τύπο της αντωνυμίας *suus-sua-suum* (Μονάδες 2), να επισημανθεί η συντακτική διαφορά που προκύπτει (Μονάδες 2) και να βρεθεί αν δηλώνεται κτήση με ή χωρίς αυτοπάθεια (Μονάδες 2).

ΑΠ.: *eius*: ετερόπρωτος προσδιορισμός, γενική κτητική στη λέξη *filius*.

Filius eius: με τη λέξη *eius* δηλώνεται κτήση χωρίς αυτοπάθεια.

Filius eius → *filius suus filius suus*: το *suus* συντακτικά είναι ομοιόπρωτος, επιθετικός προσδιορισμός στη λέξη *filius* και δηλώνεται κτήση με αυτοπάθεια.

ΘΕΜΑ 15470**(LECTIO IV)**

B6. β) *inter se certabant*: να βρεθεί η συντακτική λειτουργία του εμπρόθετου προσδιορισμού *inter se* (Μονάδες 2) και να δηλωθεί η ίδια συντακτική λειτουργία και με τα άλλα δύο πρόσωπα (α' και β' πρόσωπο), κάνοντας τις απαραίτητες αλλαγές και στον ρηματικό τύπο *certabant* (Μονάδες 8).

ΑΠ.: *inter se*: εμπρόθετος προσδιορισμός της αλληλοπάθειας στο ρήμα *certabant*. *inter nos certabamus*

inter vos certabatis.

ΘΕΜΑ 15706**(LECTIO II)**

B. 6. β. *Graeci Troiam oppugnant et dolo expugnant*: αφού χωρίσετε σε προτάσεις την περίοδο (Μονάδες 2), να την ξαναγράψετε τρέποντας τη σύνταξη από ενεργητική σε παθητική (Μονάδες 8).

ΑΠ.: *Graeci Troiam oppugnant, (Graeci Troiam) dolo expugnant*: δυο κύριες προτάσεις κρίσεως, εκφέρονται με Οριστική

μετατροπή σε παθητική φωνή: *Troia a Graecis oppugnatur et dolo expugnatur*.

ΘΕΜΑ 15864

(LECTIO II)

B6. β) *Sed venti pontum turbant* : Να μετατραπεί η ενεργητική σύνταξη στην παθητική (6 μονάδες) και να δικαιολογηθεί η μορφή του ποιητικού αιτίου (4 μονάδες)

ΑΠ.: *Sed pontus turbatur ventis*. Το ποιητικό αίτιο τίθεται σε απρόθετη αφαιρετική, γιατί πρόκειται για άψυχο.

ΘΕΜΑ 15878**(LECTIO X)**

B6. β) *de suo nomine*: Να αντικαταστήσετε το *suo* με την κατάλληλη πτώση της αντωνυμίας *is, ea, id* (4 μονάδες). Ποια θα είναι η συντακτική λειτουργία της αντωνυμίας *is, ea, id* (3 μονάδες) και ποια διαφορά στη σημασία διαπιστώνετε (3 μονάδες);

ΑΠ.: *de nomine eius*

Η αντωνυμία *eius* λειτουργεί ως ετερόπτωτος προσδιορισμός (γενική κτητική) στο *nomine*. Η διαφορά ως προς τη σημασία είναι ότι δηλώνεται κτήση χωρίς αυτοπάθεια

ΘΕΜΑ 16576**(LECTIO VII)**

B6. β) *Legatos omnes frumentum in castra importare iubet*: να ξαναγράψετε την πρόταση χρησιμοποιώντας το παθητικό απαρέμφατο στη θέση του ενεργητικού, κάνοντας τις απαραίτητες αλλαγές. Μπορείτε να ξεκινήσετε με τη φράση «*Caesar iubet...*».

ΑΠ.: *Caesar iubet frumentum in castra importari a legatis omnibus*

ΘΕΜΑ 30250**(LECTIO IX, LECTIO XIV)**

B6. β) Στο απόσπασμα του α' κειμένου «*Illis femina cum lacrimis iniuriam aperit et cultro se ipsam interficit*» και στο απόσπασμα του β' κειμένου «*Cassius iterum se somno dedit eandemque speciem somniāvit*» να εντοπίσετε τον όρο που δηλώνει άμεση αυτοπάθεια (μονάδες 2) και να αναφέρετε και το συντακτικό ρόλο αυτού του όρου (μονάδες 2). Στη συνέχεια να κάνετε τις απαραίτητες αλλαγές, ώστε να δηλώνεται η άμεση αυτοπάθεια με τον μεσοπαθητικό τύπο του ρήματος μόνο στο α' απόσπασμα (μονάδες 6).

ΑΠ.: Στην περίοδο λόγου του α' κειμένου «*Illis femina cum lacrimis iniuriam aperit et cultro se ipsam interficit*» η άμεση αυτοπάθεια εντοπίζεται στη φράση *se ipsam interficit*, όπου το *se* είναι αντικείμενο στο ρήμα *interficit* (το *ipsam* είναι επιθετικός προσδιορισμός στο *se* -για έμφαση).

Στην περίοδο λόγου του β' κειμένου «*Cassius iterum se somno dedit eandemque speciem somniāvit*» η άμεση αυτοπάθεια εντοπίζεται στη φράση *se somno dedit*, όπου το *se* είναι αντικείμενο στο ρήμα *dedit*.

Η έκφραση της άμεσης αυτοπάθειας με τον μεσοπαθητικό τύπο του ρήματος στο α' απόσπασμα θα γίνει ως εξής: ... *et (femina) cultro se ipsam interficit : et (femina) cultro interficitur*.

ΘΕΜΑ 30589

(LECTIO III)

B6. β) «*Tum Cēpheus Andromedam ad scopulum adligat*» και «*Perseus hastā beluam delet et Andromedam liberat*». Να εξαρτήσετε τις παραπάνω προτάσεις από τη φράση «*Romani narrant*», κάνοντας όλες τις απαραίτητες αλλαγές.

ΑΠ.: *Romani narrant tum Cēpheum (Cephea) Andromedam ad scopulum adligāre*.

Romani narrant Perseum (Persea) hastā beluam delēre et Andromedam liberāre

ΘΕΜΑ 31105

(LECTIO VII)

B6. β) «*Caesar propter frumenti inopiam legiōnes in hibernis multis conlocat*», «*Hostes adventare audio*»: στις παραπάνω κύριες προτάσεις να μετατρέψετε τα ρήματα σε απαρέμφατα, κάνοντας τις απαραίτητες αλλαγές στα υποκείμενά τους, ξεκινώντας για την πρώτη πρόταση με τη φράση «*Sallustius tradit*» (μονάδες 4 : 2 μονάδες υποκείμενο + 2 μονάδες το απαρέμφατο) και για τη δεύτερη με τη φράση «*Caesar dicit*» (μονάδες 6 : 3 μονάδες υποκείμενο + 3 μονάδες απαρέμφατο).

ΑΠ.: Μετατροπή της κύριας πρότασης «*Caesar propter frumenti inopiam legiōnes in hibernis multis conlocat*» σε απαρεμφατική → *Sallustius tradit Caesarem propter frumenti inopiam legiōnes in hibernis multis conlocare*.

Στην α' περίπτωση το υποκείμενο *Caesar* τίθεται σε πτώση αιτιατική (*Caesarem* ετεροπροσωπία). Το ρήμα *conlocat* θα μετατραπεί σε απαρέμφατο ενεστώτα (*conlocare*).

Μετατροπή της κύριας πρότασης «Hostes adventare audio» σε απαρεμφατική
→Caesar dicit se audire hostes adventare.

Στην β' περίπτωση/πρόταση το υποκείμενο του ρήματος dicit είναι Caesar και το υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου audire είναι το se.

Παρά το γεγονός ότι το υποκείμενο (Caesar) του ρήματος (dicit) είναι το ίδιο με το υποκείμενο του απαρεμφάτου και έχουμε ταυτοπροσωπία, το υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου τίθεται κανονικά σε αιτιατική πτώση (se) και δεν παραλείπεται ποτέ (λατινισμός)

ΘΕΜΑ 31684

(LECTIO XV)

B6. β) Να μετατρέψετε την παθητική σύνταξη στην παρακάτω περίοδο λόγου σε ενεργητική (υποκείμενο: μονάδες 2, αντικείμενο: μονάδες 2, κατηγορούμενο: μονάδες 2, επιθετικοί προσδιορισμοί : μονάδες 2, ρήμα: μονάδες 2). ephippiōrum usus res turpis et iners habētur (a Germanis).

ΑΠ.: (Germani) usum rem ephippiorum turpem et inertem habent.

Το εννοούμενο ποιητικό αίτιο (a Germanis) μετατρέπεται σε υποκείμενο σε ονομαστική (Germani), το υποκείμενο (usus) σε αντικείμενο (usum). Το κατηγορούμενο του υποκειμένου (res) μετατρέπεται σε κατηγορούμενο του αντικειμένου (rem). Οι επιθετικοί προσδιορισμοί που προσδιορίζουν το υποκείμενο usus και είναι σε πτώση ονομαστική μετατρέπονται σε αιτιατική (turpem et inertem) και το ρήμα τίθεται σε γ' πληθυντικό πρόσωπο στην οριστική του Ενεστώτα στην Ενεργητική φωνή.

ΘΕΜΑ 35117

(LECTIO XI)

B6. β) Στις παρακάτω περιόδους λόγου πρώτα να εντοπίσετε τη λέξη/τις λέξεις όπου υπάρχει αυτοπάθεια (άμεση αυτοπάθεια) (μονάδες 4) και κτήση χωρίς αυτοπάθεια (μονάδες 2). Στην συνέχεια στην περίπτωση της κτήσης χωρίς αυτοπάθεια να κάνετε τις απαραίτητες αλλαγές, ώστε να δηλωθεί κτήση με αυτοπάθεια (μονάδες 4) *Ultimis annis vitae suae in Campaniā se tenēbat. Filius eius Sextus Tarquinius pudicitiam Lucretiae, uxōris Collatīni laedit.*

ΑΠ.: vitae suae. Το suae δηλώνει άμεση αυτοπάθεια

se tenēbat. Το se δηλώνει άμεση αυτοπάθεια.

Κτήση χωρίς αυτοπάθεια: *Filius eius*. Το *eius* δηλώνει κτήση χωρίς αυτοπάθεια. Κτήση με αυτοπάθεια: *Filius suus*.